ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.6.2024
COM(2024) 253 final

2024/0143 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 4 Μαρτίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση 2022/382[1] και ενεργοποίησε την οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001 (στο εξής: οδηγία για την προσωρινή προστασία)[2] για ορισμένες κατηγορίες[3] ατόμων που εκτοπίστηκαν στις 24 Φεβρουαρίου 2022 ή μετά την ημερομηνία αυτή, ως αποτέλεσμα της στρατιωτικής εισβολής των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων στην Ουκρανία, που ξεκίνησε την εν λόγω ημερομηνία. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η αρχική διάρκεια της προσωρινής προστασίας ανέρχεται σε ένα έτος, που μπορεί να παραταθεί αυτοδικαίως κατά περιόδους 6 μηνών για ένα ακόμα έτος κατ' ανώτατο όριο. Η προσωρινή προστασία παρατάθηκε αυτοδικαίως κατά ένα έτος, έως τις 4 Μαρτίου 2024.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, όταν εξακολουθούν να υφίστανται λόγοι προσωρινής προστασίας, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει την προσωρινή προστασία για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, με ειδική πλειοψηφία και κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, η οποία εξετάζει επίσης κάθε αίτημα κράτους μέλους να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο. Η προσωρινή προστασία παρατάθηκε για περαιτέρω περίοδο ενός έτους, έως τις 4 Μαρτίου 2025[4].

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι η περαιτέρω παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως αυτή καθιερώθηκε με την εκτελεστική απόφαση 2022/382 του Συμβουλίου, κατά ένα έτος. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση της προσωρινής προστασίας όσον αφορά τις κατηγορίες ατόμων που προσδιορίζονται στην εκτελεστική απόφαση 2022/382 του Συμβουλίου, για την περίοδο από τις 5 Μαρτίου 2025 έως τις 4 Μαρτίου 2026.

Επί του παρόντος, πάνω από 4,19 εκατομμύρια εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, εκ των οποίων το ένα τρίτο είναι παιδιά, απολαύουν προσωρινής προστασίας στην ΕΕ. Ο αριθμός των ενεργών καταχωρίσεων, που δείχνει τον αριθμό των ατόμων που επωφελούνται από προσωρινή προστασία στα κράτη μέλη της ΕΕ, παρέμεινε σταθερός σε περίπου 4 εκατομμύρια, με ελαφρά σταθερή ανοδική τάση (από 4 εκατομμύρια τον Σεπτέμβριο του

---

1 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας

2 Οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων

3 Το άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης 2022/382 του Συμβουλίου προβλέπει ότι η προσωρινή προστασία εφαρμόζεται στις εξής κατηγορίες: α) Ουκρανούς υπηκόους που διέμεναν στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022· β) ανιθαγενείς και υπηκόους τρίτων χωρών εκτός της Ουκρανίας, οι οποίοι επωφελούνταν διεθνούς προστασίας ή ισοδύναμης εθνικής προστασίας στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022· και γ) μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β). Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν είτε την παρούσα απόφαση είτε παρέχουν επαρκή προστασία βάσει του εθνικού τους δικαίου, όσον αφορά τους ανιθαγενείς και τους υπηκόους τρίτων χωρών εκτός της Ουκρανίας, οι οποίοι μπορούν να αποδείξουν ότι διέμεναν νόμιμα στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 βάσει έγκυρης μόνιμης άδειας διαμονής που εκδίδεται σύμφωνα με το ουκρανικό δίκαιο, και οι οποίοι δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες στη χώρα ή την περιοχή καταγωγής τους.

4 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2409 του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2023, για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 (europa.eu)

2023 σε 4,19 εκατομμύρια τον Μάιο του 2024)[5]. Η Γερμανία, η Πολωνία και η Τσεχία παραμένουν τα κράτη μέλη που φιλοξενούν τον μεγαλύτερο αριθμό δικαιούχων προσωρινής προστασίας (πάνω από 1,2 εκατομμύρια στη Γερμανία, σχεδόν 1 εκατομμύριο στην Πολωνία και σχεδόν 400 000 στην Τσεχία)[6]. Από τον Σεπτέμβριο του 2023 ο αριθμός των αποφάσεων για την παροχή προσωρινής προστασίας παρέμεινε σταθερός σε περίπου 65 000 αποφάσεις μηνιαίως, ωστόσο παρουσιάζει ελαφρά πτωτική τάση.

Μετά την ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για τη στήριξη των ατόμων που εκτοπίστηκαν από την Ουκρανία, ώστε να διευκολυνθεί η ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής και στην αγορά εργασίας. Συνέχισαν επίσης τις προσπάθειες για την αύξηση της ικανότητας υποδοχής και του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης. Η αντίδραση της ΕΕ στη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από μια ισχυρή συνιστώσα αλληλεγγύης, πρώτον προς την Ουκρανία και τον λαό της, όπως αντικατοπτρίζεται στις προσπάθειες των κρατών μελών και των πολιτών τους που φιλοξενούν εκτοπισμένα άτομα και, δεύτερον, μεταξύ των κρατών μελών, όπως αντικατοπτρίζεται στην απόφασή τους να παραιτηθούν από την εφαρμογή του άρθρου 11 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία.

Η πλατφόρμα καταχώρισης για την προσωρινή προστασία λειτουργεί από τις 31 Μαΐου 2022, με σκοπό να επιτρέψει στα μέρη να ανταλλάσσουν πληροφορίες, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας ή επαρκούς προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου μπορούν να επωφελούνται αποτελεσματικά από τα δικαιώματά τους σε όλα τα κράτη μέλη, περιορίζοντας παράλληλα τις πιθανές καταχρήσεις. Για να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της, είναι σημαντική η τακτική αναφόρτωση δεδομένων και η ταχεία παρακολούθηση, όπου χρειάζεται, σε περίπτωση διπλής καταχώρισης. Θα συνεχίσει να λειτουργεί για όσο διάστημα εφαρμόζεται προσωρινή προστασία. Στο πλαίσιο αυτό, δεν απαιτείται αλλαγή στη λειτουργία της για την παράταση της προσωρινής προστασίας.

Επιπλέον, δεδομένου ότι ένα πρόσωπο μπορεί να επωφεληθεί από τα δικαιώματα που συνδέονται με την προσωρινή προστασία μόνο σε ένα κράτος μέλος κάθε φορά, οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να τύχουν προσωρινής προστασίας δεν θα πρέπει να επωφελούνται από την κοινωνική αρωγή σε δύο κράτη μέλη ταυτόχρονα.

Η ανάγκη να συνεχιστεί η παροχή προστασίας, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα των δικαιούχων προσωρινής προστασίας να απολαύουν προσωρινής προστασίας στο κράτος μέλος της επιλογής τους, έχει επηρεάσει το σύστημα υποδοχής ορισμένων κρατών μελών, ιδίως εκείνων που φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ατόμων που επωφελούνται από προσωρινή προστασία και πρέπει, ταυτόχρονα, να διαχειριστούν μεγάλο αριθμό αιτούντων διεθνή προστασία ή ελλείψεις στέγης. Στο πλαίσιο αυτό, στο μέλλον είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την εξασφάλιση μεγαλύτερης ισορροπίας των προσπαθειών μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τον αντίκτυπο των μελλοντικών νέων αφίξεων στην ικανότητα υποδοχής των κρατών μελών. Η Επιτροπή είναι επίσης έτοιμη να διευκολύνει τις αναγκαίες συζητήσεις σχετικά το θέμα αυτό και να προβεί στις κατάλληλες επακόλουθες ενέργειες. Η διασφάλιση της αυτάρκειας των εκτοπισμένων ατόμων και η μετάβασή τους σε μακροχρόνια στέγαση εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα.

Πέρα από το ότι παρέχει στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας πρόσβαση σε ένα σύνολο εναρμονισμένων δικαιωμάτων, η ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή

[5] Πληροφορίες σύμφωνα με τα δεδομένα που αναφορτώθηκαν στην πλατφόρμα προσωρινής προστασίας και διοχετεύθηκαν μέσω του δικτύου Blueprint.

[6] Statitics (Στατιστικά στοιχεία) |Eurostat (europa.eu)

προστασία εξακολουθεί να μετριάζει τον κίνδυνο τα συστήματα ασύλου να μην είναι σε θέση να επεξεργαστούν την εισροή χωρίς δυσμενείς επιπτώσεις για την αποτελεσματική λειτουργία τους.

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, έχουν υποβληθεί μόνο περίπου 53 000 αιτήσεις διεθνούς προστασίας[7] από Ουκρανούς υπηκόους στα κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία και την Ελβετία, έναντι των 4,19 εκατομμυρίων καταχωρίσεων για προσωρινή προστασία εκτοπισθέντων από την Ουκρανία. Μολονότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου από Ουκρανούς υπηκόους παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με την αρχική εκτίμηση σύμφωνα με την οποία από 1,2 έως 3,2 εκατομμύρια άτομα θα μπορούσαν δυνητικά να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, το 2024 παρατηρείται έως τώρα σχετική αύξηση του αριθμού αυτού (αύξηση κατά 50 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους). Ωστόσο, ο περιορισμένος συνολικός αριθμός αιτήσεων διεθνούς προστασίας εξακολουθεί να δείχνει ότι η προσωρινή προστασία έχει επιτύχει τον σκοπό της που, μεταξύ άλλων, ήταν να αποτραπεί η επιβάρυνση των συστημάτων ασύλου των κρατών μελών.

Σύμφωνα με την έρευνα προθέσεων της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) που διενεργήθηκε τον Φεβρουάριο του 2024[8], το ποσοστό των εκτοπισμένων ατόμων που σχεδιάζουν ή ελπίζουν να επιστρέψουν στην Ουκρανία στο μέλλον μειώθηκε σε σύγκριση με ένα έτος πριν (από 77 % σε 64 %), ενώ έχει αυξηθεί το ποσοστό των ατόμων που δεν έχουν αποφασίσει να επιστρέψουν (από18 % σε 24 %), καθώς και όσων αναφέρουν ότι δεν ελπίζουν πλέον να επιστρέψουν (5 % σε 11 %). Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ)[9] αναφέρει ότι η μεγάλη πλειονότητα των ατόμων που ερωτήθηκαν (74 %) σκοπεύουν να επιστρέψουν στην Ουκρανία όταν και εάν είναι ασφαλές να επιστρέψουν.

Επιπλέον, σύμφωνα με την κοινή μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για το Άσυλο (EUAA) και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)[10], το 53 % των απαντησάντων εξέφρασαν την πρόθεσή τους να επιστρέψουν στην Ουκρανία μετά τον πόλεμο, αλλά σημαντικό ποσοστό (30 %) παραμένει αβέβαιο. Περίπου το 17 % είναι βέβαιοι ότι δεν θα επιστρέψουν, εκφράζοντας ως κύριο λόγο την ανησυχία όσον αφορά την ασφάλεια στη χώρα καταγωγής.

Οι έρευνες αυτές επιβεβαιώνουν ότι τα εκτοπισμένα άτομα από την Ουκρανία εξακολουθούν να μην είναι σε θέση να επιστρέψουν στην Ουκρανία υπό ασφαλείς και βιώσιμες συνθήκες.

Στην Ουκρανία, η Ρωσία συνεχίζει τον επιθετικό της πόλεμο με αμείωτη ένταση. Από τον Μάρτιο του 2024 αυτό περιλαμβάνει εντεταμένες επανειλημμένες αεροπορικές επιθέσεις σε ολόκληρη τη χώρα, οι οποίες ευθύνονται για βαριές απώλειες και σημαντικές ζημίες, και έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις ενεργειακές υποδομές της χώρας, με αποτέλεσμα εκτεταμένες διακοπές ρεύματος και την καταστροφή σταθμών ηλεκτροπαραγωγής.

Οι εσκεμμένες και αδιάκριτες επιθέσεις της Ρωσίας πλήττουν άμεσα τον άμαχο πληθυσμό σε ολόκληρη τη χώρα, ενώ οι απρόβλεπτες αεροπορικές επιθέσεις και οι επιθέσεις με μη

---

7 Κατάσταση στις 2 Ιουνίου 2024.

8 Lives on hold: intentions and perspectives of refugees, refugee returnees and IDPs from Ukraine, February 2024 (Ζωή σε αναμονή: προθέσεις και προοπτικές των προσφύγων, των επαναπατριζόμενων προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων από την Ουκρανία, Φεβρουάριος 2024)

9 Ukraine Response - Needs, Intentions & Integration Challenges - Displacement Tracking Matrix (Αντίδραση της Ουκρανίας — Ανάγκες, Προκλήσεις ένταξης — Πίνακας παρακολούθησης εκτοπίσεων)

10 Voices in Europe: Experiences, hopes and aspirations of forcibly displaced persons from Ukraine (Φωνές στην Ευρώπη: Εμπειρίες, ελπίδες και προσδοκίες των βιαίως εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία)

επανδρωμένα αεροσκάφη ξεπερνούν τα όρια των καθιερωμένων ζωνών μάχης που παραμένουν, σε μεγάλο βαθμό, αμετάβλητες.

Σύμφωνα με εκτίμηση του ΔΟΜ, τον Μάρτιο του 2024 στην Ουκρανία υπήρχαν 3,6 εκατομμύρια εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα[11]. Το 80 % των εκτοπισμένων νοικοκυριών ανέφεραν ότι έχουν εκτοπιστεί για τουλάχιστον ένα έτος[12]. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιέχονται στην τρίτη έκθεση σχετικά με την ταχεία εκτίμηση των ζημιών και των αναγκών (RDNA3)[13], το κρατικό πρόγραμμα για τη στήριξη των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων έχει καταστεί δημοσιονομικά μη βιώσιμο. Επιπλέον, αναφέρεται ότι η φτώχεια και η επισιτιστική ανασφάλεια αυξήθηκαν το 2023. Οι επιπτώσεις του πολέμου είναι άνισες και πλήττουν πιο έντονα τις γυναίκες, τα άτομα με αναπηρία, τα παιδιά και τους νέους, τα εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα και τους ηλικιωμένους.

Το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών (OCHA) εκτιμά ότι, με βάση την κατάσταση τον Δεκέμβριο του 2023, πάνω από 14,6 εκατομμύρια άνθρωποι στη χώρα θα χρειαστούν επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια το 2024[14].

Η ρευστή κατάσταση, σε συνδυασμό με τη δύσκολη ανθρωπιστική κατάσταση στην Ουκρανία, θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε περαιτέρω αφίξεις μεγάλης κλίμακας στην Ένωση, με αποτέλεσμα την ανάγκη παροχής προστασίας σε πρόσθετο αριθμό εκτοπισθέντων.

Η τρέχουσα αβεβαιότητα και αστάθεια στην Ουκρανία δείχνει ότι δεν διαφαίνεται σαφής λύση για τους δικαιούχους προσωρινής προστασίας που βρίσκονται επί του παρόντος στα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα άτομα αυτά εξακολουθούν να χρήζουν προστασίας εντός της Ένωσης. Ομοίως, ο κίνδυνος για την αποδοτική λειτουργία των εθνικών συστημάτων ασύλου εξακολουθεί να είναι η επικείμενη παύση της προσωρινής προστασίας και η ταυτόχρονη υποβολή αιτήσεων διεθνούς προστασίας από όλα αυτά τα άτομα.

Με βάση τις ανωτέρω εξελίξεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι λόγοι για την προσωρινή προστασία εξακολουθούν να υφίστανται και ότι, ως εκ τούτου, η προσωρινή προστασία θα πρέπει να παραταθεί ως αναγκαία και κατάλληλη αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης. Η παράταση θα πρέπει να εγκριθεί το συντομότερο δυνατόν, και για ένα ακόμη έτος, δηλαδή για την περίοδο από τις 5 Μαρτίου 2025 έως τις 4 Μαρτίου 2026, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι στα άτομα που εκτοπίζονται από την Ουκρανία και φιλοξενούνται στα κράτη μέλη της ΕΕ παρέχονται η μεγαλύτερη δυνατή σταθερότητα και προοπτικές υπό τις παρούσες συνθήκες.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν εγκαίρως τα αναγκαία διοικητικά και νομικά μέτρα (όπως η ανανέωση των αδειών διαμονής) για την προετοιμασία της παράτασης της προσωρινής προστασίας.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ για το άσυλο, δεδομένου ότι η οδηγία για την προσωρινή προστασία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κοινού ευρωπαϊκού

---

11 Ukraine - Conditions of Return Assessment Factsheet - Round 7 (May 2024) [Ουκρανία — Ενημερωτικό δελτίο για την αξιολόγηση των συνθηκών επιστροφής — Γύρος 7 (Μάιος 2024)]

12 Ukraine - Internal Displacement Report - General Population Survey Round 15 (November – December 2023) [Ουκρανία — Έκθεση για τον εσωτερικό εκτοπισμό — Γύρος 15 της γενικής έρευνας για τον πληθυσμό (Νοέμβριος — Δεκέμβριος 2023)]

13 World Bank Group, «Ukraine Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3)» (February2022 – December 2023) [Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας, «Τρίτη ταχεία εκτίμηση ζημιών και αναγκών της Ουκρανίας (RDNA3) (Φεβρουάριος 2022 — Δεκέμβριος 2023)]

14 Humanitarian needs and response plan Ukraine - Humanitarian Programme Cycle 2024, OCHA, December 2023 (Ανθρωπιστικές ανάγκες και σχέδιο αντίδρασης για την Ουκρανία — Κύκλος ανθρωπιστικού προγράμματος 2024, OCHA, Δεκέμβριος 2023)

συστήματος ασύλου και προβλέφθηκε για να αντιμετωπίσει μια έκτακτη κατάσταση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων, όπως συμβαίνει επί του παρόντος λόγω της ρωσικής γενικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία. Συνάδει, επίσης, πλήρως με τον στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού στα άτομα τα οποία, εξαναγκασμένα από τις περιστάσεις, αναζητούν νόμιμα προστασία στην Ένωση.

Τα στοιχεία της πρότασης συνάδουν επίσης με τις νομικές πράξεις που συνθέτουν το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, οι οποίες εγκρίθηκαν πρόσφατα. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν να διατηρήσουν την οδηγία για την προσωρινή προστασία στο πλαίσιο της εργαλειοθήκης που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ για καταστάσεις μαζικών αφίξεων. Η οδηγία για την προσωρινή προστασία έχει αποδειχθεί απαραίτητο μέσο για την παροχή άμεσης προστασίας στην ΕΕ. Στο παρόν στάδιο, εξακολουθεί να αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την αντιμετώπιση του εκτοπισμού που προκλήθηκε από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με την ανάγκη να επιτραπεί στα κράτη μέλη να διεκπεραιώνουν τις πιθανές αιτήσεις διεθνούς προστασίας με εύτακτο τρόπο, χωρίς να επιβαρύνουν τα συστήματα ασύλου τους, και να συνεχίσουν να προβλέπουν τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία, ώστε να αποφεύγεται η επιβάρυνση των συστημάτων ασύλου των κρατών μελών. Συνάδει επίσης με τις εξωτερικές δράσεις της Ένωσης. Η παρούσα πρόταση συνάδει επίσης με τα περιοριστικά μέτρα της ΕΕ και άλλες δράσεις που εγκρίθηκαν επίσης ως απάντηση στη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας. Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης δέσμης δράσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι προσωρινής προστασίας. Αυτό επιτρέπει τη λήψη μέτρων που προωθούν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των προσώπων.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Ο τίτλος V της ΣΛΕΕ για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης αναθέτει ορισμένες αρμοδιότητες σχετικά με τα θέματα αυτά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάσταση στην Ουκρανία ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας εξακολουθεί να επηρεάζει την ΕΕ στο σύνολό της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση την αντιμετώπισε με μια άνευ προηγουμένου και ενιαία αντίδραση. Αυτό δείχνει ότι εξακολουθούν να απαιτούνται

ενωσιακές λύσεις και στήριξη από την ΕΕ, καθώς και ισχυρός συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ, καθώς υπάρχει συνεχής ανάγκη για όλα τα κράτη μέλη να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στην κατάσταση από κοινού και να διασφαλίζουν την εφαρμογή των ίδιων προτύπων και ενός εναρμονισμένου συνόλου δικαιωμάτων σε ολόκληρη την Ένωση για τα 4,19 εκατομμύρια άτομα που φιλοξενούνται επί του παρόντος στην Ένωση. Πέρα από την υφιστάμενη εμμένουσα μαζική εισροή, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω αφίξεων μεγάλης κλίμακας λόγω της συνεχιζόμενης αστάθειας της κατάστασης στην Ουκρανία. Είναι σαφές ότι τα μέτρα που λαμβάνονται από μεμονωμένα κράτη μέλη δεν μπορούν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στην ανάγκη για μια κοινή ενωσιακή προσέγγιση σε ό,τι συνιστά σαφώς πρόκληση κοινή σε ολόκληρη την ΕΕ.

Μια τέτοια κοινή προσέγγιση δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και μπορεί, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της παρούσας προτεινόμενης εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, να επιτευχθεί καλύτερα και να συντονιστεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, όπως αναφέρεται επίσης από τα ίδια τα κράτη μέλη. Συνεπώς, η Ένωση πρέπει να παρέμβει και δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η προτεινόμενη εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου προβλέπει παράταση της προσωρινής προστασίας για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δηλαδή για ένα έτος για τη συγκεκριμένη ομάδα ατόμων στην οποία εφαρμόζεται ήδη.

Το προτεινόμενο μέτρο περιορίζεται σε ό,τι είναι αναγκαίο, δεδομένης της κλίμακας και της σοβαρότητας της κατάστασης στην Ουκρανία, εξαιτίας της οποίας περίπου 4,19 εκατομμύρια εκτοπισμένα άτομα που βρίσκονται επί του παρόντος στα κράτη μέλη της ΕΕ δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στην Ουκρανία υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Επιπλέον, η παράταση αυτή αποτελεί επίσης αναλογική αντίδραση υπό το πρίσμα της τρέχουσας κατάστασης, δεδομένου ότι η προσωρινή προστασία έχει προστατεύσει το σύστημα ασύλου των κρατών μελών έναντι επιβάρυνσης από σημαντικό αριθμό ατόμων που φτάνουν στα κράτη μέλη της ΕΕ.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία απαιτεί εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την παράταση της προσωρινής προστασίας έως κατά ένα έτος, όταν εξακολουθούν να υφίστανται λόγοι προσωρινής προστασίας.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής**

Το δίκτυο στρατηγικής της ΕΕ για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων, με έμφαση στην Ουκρανία και η πλατφόρμα αλληλεγγύης της Ουκρανίας[15], συνεχίζουν τις επιχειρήσεις τους με στόχο να παράσχουν, αντίστοιχα, κοινή

[15] Η πλατφόρμα δημιουργήθηκε από την Επιτροπή, με σκοπό τον συντονισμό της επιχειρησιακής αντιμετώπισης μεταξύ των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της απόφασης 2022/382 του Συμβουλίου. Μεταξύ άλλων, συλλέγει πληροφορίες και εξετάζει τις ανάγκες που

αντίληψη της κατάστασης όσον αφορά τις μεταναστευτικές επιπτώσεις της ρωσικής γενικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία και την ετοιμότητα της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και συντονισμένη αντίδραση στην κρίση μέσω τακτικών ανταλλαγών. Στο πλαίσιο αυτό, και στα δύο φόρουμ συζητήθηκε η αύξηση της συνολικής ετοιμότητας σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης. Και στα δύο φόρουμ συλλέγονται διαρκώς πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις μετακινήσεις των ατόμων. Στο πλαίσιο της πλατφόρμας καταχώρισης για προσωρινή προστασία εξακολουθούν οι συζητήσεις, σε ad hoc βάση, σχετικά με τη διασφάλιση, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, της ορθής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους δικαιούχους προσωρινής προστασίας και επαρκούς προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου, με τον παράλληλο εντοπισμό διπλών καταχωρίσεων εντός του ίδιου κράτους μέλους και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Επιπροσθέτως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, άλλοι οργανισμοί, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και η κυβέρνηση της Ουκρανίας αξιολογούν τακτικά την κατάσταση στην Ουκρανία. Η Παγκόσμια Τράπεζα δημοσιεύει εκθέσεις σχετικά με την ταχεία εκτίμηση των ζημιών και των αναγκών της Ουκρανίας[16].

Από το ξέσπασμα του πολέμου, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης εργάζεται για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης των εκτοπισμένων ατόμων και για την παρακολούθηση του εσωτερικού εκτοπισμού στην Ουκρανία και των ροών κινητικότητας, πέραν της παρακολούθησης, μέσω ερευνών, των προθέσεων όσων προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο και όσων διασχίζουν τα σύνορα επιστρέφοντας στην Ουκρανία, καθώς και για την αξιολόγηση των συνθηκών επιστροφής. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δημοσιεύει τακτικά πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις και τις προοπτικές των εκτοπισμένων (και στο εσωτερικό) ατόμων από την Ουκρανία. Έρευνες και έγγραφα από τους προαναφερθέντες διεθνείς οργανισμούς δείχνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση εξακολουθεί να είναι ασταθής και αβέβαιη και, ως εκ τούτου, δεν επιτρέπει την επιστροφή υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τον Απρίλιο του 2024 είχαν καταγραφεί παγκοσμίως 6,4 εκατομμύρια άτομα που εγκατέλειψαν την Ουκρανία[17].

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Για τη συλλογή τεκμηριωμένων πληροφοριών, η Επιτροπή είχε τακτικές διαβουλεύσεις, μέσω του δικτύου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων και της πλατφόρμας αλληλεγγύης, με τις αρχές των κρατών μελών, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ, τις ουκρανικές αρχές και διεθνείς οργανισμούς, συνεχίζοντας παράλληλα την ανταλλαγή απόψεων με μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τις εκ περιτροπής Προεδρίες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαβουλεύτηκε με τα κράτη μέλη σχετικά με το μέλλον της προσωρινής προστασίας μετά τον Μάρτιο του 2025 σε υπουργικό επίπεδο, καθώς και στο πλαίσιο της Στρατηγικής Επιτροπής του Συμβουλίου για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (SCIFA) τον

εντοπίζονται στα κράτη μέλη, και συντονίζει την επιχειρησιακή παρακολούθηση για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών.

16 World Bank Group, «Ukraine Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3)» (February2022 – December 2023) [Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας, «Τρίτη ταχεία εκτίμηση ζημιών και αναγκών της Ουκρανίας (RDNA3) (Φεβρουάριος 2022 – Δεκέμβριος 2023)]

17 Ukraine Refugee Situation (Κατάσταση των προσφύγων από την Ουκρανία)

Νοέμβριο του 2023 και στην Ομάδα «Άσυλο» τον Μάρτιο του 2024, όπου τα κράτη μέλη τόνισαν την ανάγκη να παραταθεί η προσωρινή προστασία το συντομότερο δυνατόν. Στην πλατφόρμα αλληλεγγύης διεξήχθησαν παράλληλες και συμπληρωματικές συζητήσεις, όπου τα κράτη μέλη εξέφρασαν ομόφωνα την ανάγκη παράτασης της προσωρινής προστασίας για ένα επιπλέον έτος, ώστε να διατηρηθεί μια κοινή ευρωπαϊκή αντίδραση, να παρασχεθεί σαφήνεια στους δικαιούχους και να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία διοικητικά και νομικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο (όπως η ανανέωση των αδειών διαμονής). Παράλληλα, η Επιτροπή πραγματοποίησε τακτικές επαφές με τις ουκρανικές αρχές για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την επιτόπια κατάσταση. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται οι προβληματισμοί σχετικά με την ανάγκη δημιουργίας των συνθηκών που θα διασφαλίσουν την ομαλή μετάβαση από την προσωρινή προστασία σε εναλλακτικά εθνικά νομικά καθεστώτα. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η Επιτροπή ζήτησε συγκεκριμένα τη γνώμη της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η οποία αξιολόγησε την κατάσταση, παρείχε σχετικές πληροφορίες, και διεξήγαγε έρευνες σχετικά με τις προθέσεις των εκτοπισμένων ατόμων. Τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2024 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE) και άλλες 140 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών δημοσίευσαν αντίστοιχα έκθεση[18] και κοινή δήλωση[19] σχετικά με την κατάσταση των εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία, καλώντας, μεταξύ άλλων, την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει περαιτέρω παράταση της προσωρινής προστασίας.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, οι ανάγκες χρηματοδότησης που συνδέονται με την εφαρμογή της οδηγίας για την προσωρινή προστασία έχουν καλυφθεί στον προϋπολογισμό των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 και 2021-2027, και ειδικότερα στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Αυτό επέτρεψε στα κράτη μέλη να έχουν πρόσβαση σε διαθέσιμα μη δαπανηθέντα κονδύλια και να τα ανακατευθύνουν γρήγορα στο πλαίσιο των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 προς επείγουσες ανάγκες μετανάστευσης και διαχείρισης των συνόρων που προκύπτουν από την άφιξη στην ΕΕ μεγάλου αριθμού ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Επιπλέον, συμφωνήθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στοχευμένη ενίσχυση ύψους 152 εκατ. EUR, η οποία χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της δέσμης βοήθειας έκτακτης ανάγκης ύψους 400 εκατ. EUR για τη στήριξη των κρατών μελών που έχουν τις υψηλότερες ανάγκες πρώτης υποδοχής που συνδέονται με την υψηλή εισροή εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία. Τα προγράμματα των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων για την περίοδο 2021-2027 στο πλαίσιο του ΤΑΜΕ, του ΜΔΣΘ και του ΤΕΑ

[18] Transitioning out of the Temporary Protection Directive, European Council on Refugees and Exiles, February 2024 (Μετάβαση από την οδηγία για την προσωρινή προστασία, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους, Φεβρουάριος 2024)

[19] The EU must provide future-proof solutions for people displaced from Ukraine, European and International Organisations, 4 March 2024 (Η ΕΕ πρέπει να παράσχει διαχρονικές λύσεις για τους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, Ευρωπαϊκοί και διεθνείς οργανισμοί, 4 Μαρτίου 2024)

συμβάλλουν επίσης στην κάλυψη της χρηματοδότησης των αναγκών των κρατών μελών που συνδέονται με την εφαρμογή της οδηγίας για την προσωρινή προστασία. Συνολικά, 9,4 δισ. EUR διατέθηκαν αρχικά στα εθνικά προγράμματα, ενώ το 2025 θα διατεθεί πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 1,9 δισ. EUR ως αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων. Τέλος, τον Φεβρουάριο του 2024 συμφωνήθηκε αύξηση των πόρων για τον τομέα 4 κατά 2 δισ. EUR για την περίοδο 2025-2027 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ). Αυτοί οι πρόσθετοι πόροι θα στηρίξουν τα κράτη μέλη στη διαχείριση επειγουσών προκλήσεων και αναγκών που σχετίζονται με τη μετανάστευση και τη διαχείριση των συνόρων στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, καθώς και σε εκείνα που πλήττονται από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, και για την εφαρμογή του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο, συμπεριλαμβανομένων των νέων διαδικασιών στα σύνορα.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 θεσπίζει την παράταση της προσωρινής προστασίας για ένα έτος (από τις 5 Μαρτίου 2025 έως τις 4 Μαρτίου 2026) για τα εκτοπισμένα άτομα που αναφέρονται στο άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης 2022/382 του Συμβουλίου.

Το άρθρο 2 καθορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης.

2024/0143 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων[20], και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 4 Μαρτίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382[21] που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ, η προσωρινή προστασία εφαρμόστηκε αρχικά για αρχική περίοδο ενός έτους, έως τις 4 Μαρτίου 2023, και στη συνέχεια παρατάθηκε αυτοδικαίως για ένα επιπλέον έτος έως τις 4 Μαρτίου 2024.

(3) Στις 19 Οκτωβρίου 2023 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2409[22] για τη θέσπιση παράτασης της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 έως τις 4 Μαρτίου 2025, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας.

(4) Στο πλαίσιο της ενεργοποίησης της οδηγίας 2001/55/ΕΚ, τα κράτη μέλη συμφώνησαν ομόφωνα σε δήλωση[23] να μην εφαρμόσουν το άρθρο 11 της οδηγίας αυτής σε σχέση με τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας σε συγκεκριμένο κράτος μέλος σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση 2022/382 του Συμβουλίου και μετακινούνται

---

20 ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj.

21 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

22 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2409 του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2023, για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 (ΕΕ L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj)

23 Πρόταση ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας – Δήλωση των κρατών μελών

σε άλλο κράτος μέλος χωρίς άδεια, εκτός εάν τα κράτη μέλη συμφωνήσουν διαφορετικά σε διμερή βάση.

(5) Δεδομένου ότι ένα πρόσωπο μπορεί να επωφεληθεί από τα δικαιώματα που συνδέονται με την προσωρινή προστασία μόνο σε ένα κράτος μέλος κάθε φορά, οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να τύχουν προσωρινής προστασίας δεν θα πρέπει να επωφελούνται από την κοινωνική αρωγή σε δύο κράτη μέλη ταυτόχρονα.

(6) Περίπου 4,19 εκατομμύρια εκτοπισμένα άτομα από την Ουκρανία επωφελούνται επί του παρόντος από προσωρινή προστασία στην Ένωση. Ο συνολικός αριθμός καταχωρίσεων ατόμων που απολαύουν προσωρινής προστασίας παρέμεινε σταθερός στα 4,19 εκατομμύρια περίπου, με ελαφρά σταθερή ανοδική τάση και με λίγα άτομα να αναφέρουν ότι επιστρέφουν στην Ουκρανία σε μόνιμη βάση. Η κατάσταση στην Ουκρανία δεν επιτρέπει στα εκτοπισμένα άτομα να επιστρέψουν στην Ουκρανία υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης εκτιμά ότι, τον Μάρτιο του 2024, 3,6 εκατομμύρια άτομα είχαν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της Ουκρανίας. Το 80 % του συνόλου των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων ανέφεραν ότι έχουν εκτοπιστεί για ένα έτος ή περισσότερο. Το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών εκτιμά ότι πάνω από 14,6 εκατομμύρια άνθρωποι στη χώρα χρειάζονται επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια το 2024.

(7) Επιπλέον, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω αφίξεων σε μεγάλη κλίμακα λόγω των δύσκολων ανθρωπιστικών συνθηκών, της ευρύτερης αστάθειας και της αβεβαιότητας της κατάστασης στην Ουκρανία ως αποτέλεσμα εχθρικών ενεργειών της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων επανειλημμένες αεροπορικές επιθέσεις κατά αμάχων σε ολόκληρη τη χώρα. Εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος κλιμάκωσης. Ταυτόχρονα, ο κίνδυνος για την αποδοτική λειτουργία των εθνικών συστημάτων ασύλου εξακολουθεί να είναι το ενδεχόμενο επικείμενης παύσης της προσωρινής προστασίας και ταυτόχρονης υποβολής αιτήσεων διεθνούς προστασίας από όλους τους δικαιούχους.

(8) Δεδομένου ότι ο μεγάλος αριθμός των εκτοπισμένων ατόμων στην Ένωση που επωφελούνται από προσωρινή προστασία δεν είναι πιθανό να μειωθεί όσο συνεχίζεται ο πόλεμος κατά της Ουκρανίας, η παράταση της προσωρινής προστασίας είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης των ατόμων που επωφελούνται επί του παρόντος από προσωρινή προστασία στην Ένωση ή που θα χρειαστούν την εν λόγω προστασία από τις 5 Μαρτίου 2025, καθώς προβλέπει άμεση προστασία και πρόσβαση σε εναρμονισμένο σύνολο δικαιωμάτων, μειώνοντας παράλληλα τις διατυπώσεις στο ελάχιστο σε περίπτωση μαζικής εισροής στην Ένωση. Η παράταση της προσωρινής προστασίας θα συμβάλει επίσης στο να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών δεν θα επιβαρυνθούν από τη σημαντική αύξηση του αριθμού των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που θα μπορούσαν να υποβληθούν από άτομα που επωφελούνται από προσωρινή προστασία έως τις 4 Μαρτίου 2025, σε περίπτωση που η προσωρινή προστασία παύσει έως την ημερομηνία αυτή, ή από άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία και φθάνουν στην Ένωση μετά την εν λόγω ημερομηνία και πριν από τις 4 Μαρτίου 2026.

(9) Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι λόγοι προσωρινής προστασίας, η προσωρινή προστασία για τις κατηγορίες εκτοπισμένων ατόμων που αναφέρονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 θα πρέπει να παραταθεί έως τις 4 Μαρτίου 2026.

(10) Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(11) Η Ιρλανδία δεσμεύεται από την οδηγία 2001/55/ΕΚ και, ως εκ τούτου, συμμετέχει στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας εκτελεστικής απόφασης.

(12) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας εκτελεστικής απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η προσωρινή προστασία που παρέχεται στα άτομα που εκτοπίζονται από την Ουκρανία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/382 και όπως παρατάθηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2409, παρατείνεται για περίοδο ενός έτους έως τις 4 Μαρτίου 2026.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος